

Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και
Μηχανικών Υπολογιστών

Γραφοθεωρία Ομάδα Ασκήσεων Νο. 1

Ομάδα 7
Αξιώτης Κυριάκος
Αρσένης Γεράσιμος

3 Μαΐου 2015

1 Βαθμοί, κύκλοι, μονοπάτια

- 1.8 (★) Προσδιορίστε τη μέση απόσταση δύο κορυφών του γραφήματος Q_r (δηλ. το μέσο όρο των αποστάσεων για όλα τα δυνατά ζεύγη διακεκριμένων κορυφών).

Απόδειξη. Ως γνωστόν οι κορυφές του υπερκύβου μπορούν να αριθμηθούν με δυαδικές συμβολοσειρές μήκους r . Δύο κορυφές συνδέονται με ακμή αν οι συμβολοσειρές τους διαφέρουν μόνο σε μία θέση.

Έστω μία κορυφή x . Το πλήθος των κορυφών που βρίσκονται σε απόσταση d είναι ίσο με το πλήθος των κορυφών που οι συμβολοσειρές τους διαφέρουν σε d ακριβώς θέσεις σε σχέση με την x . Δηλαδή υπάρχουν $\binom{r}{d}$ κορυφές σε απόσταση d .

Συνεπώς έχουμε:

$$\begin{aligned} E[d] &= \frac{1}{\binom{n(G)}{2}} \sum_{u,v \in V(G): u \neq v} d(u,v) \\ &= \frac{1}{\binom{2^r}{2}} \sum_{u \in V(G)} \sum_{v \in V(G): v \neq u} d(u,v) \\ &= \frac{1}{\frac{2^r \cdot (2^r - 1)}{2}} \sum_{u \in V(G)} \sum_{k=1}^r k \cdot \binom{r}{k} \\ &= \frac{2}{2^r(2^r - 1)} n(G) \sum_{k=1}^r r \binom{r-1}{k-1} \\ &= \frac{2 \cdot 2^r \cdot r}{2^r(2^r - 1)} \sum_{k=0}^{r-1} \binom{r-1}{k} \\ &= \frac{2 \cdot r \cdot 2^{r-1}}{2^r - 1} \\ &= \frac{r \cdot 2^r}{2^r - 1} \end{aligned}$$

□

- 1.9 (★) Για κάθε θετικό ακέραιο α και για κάθε γράφημα G , το $V(G)$ περιέχει περισσότερες από $(1 - \frac{1}{\alpha}) \cdot n(G)$ κορυφές βαθμού αυστηρά μικρότερου του $2\alpha\delta^*(G)$.

Απόδειξη. Σύμφωνα με τον ορισμό έχουμε ότι $\delta^*(G) = \max\{k \mid \exists H \subseteq G \text{ με } \delta(H) \geq k\}$.

Θέλουμε να δείξουμε ότι:

$$|\{u \mid u \in V(G) \wedge d(u) < 2\alpha\delta^*(G)\}| > \left(1 - \frac{1}{\alpha}\right) n(G)$$

Έστω λοιπόν, προς απαγωγή σε άτοπο ότι:

$$\begin{aligned} |\{u \mid u \in V(G) \wedge d(u) < 2\alpha\delta^*(G)\}| &\leq \left(1 - \frac{1}{\alpha}\right) n(G) \\ \Leftrightarrow n(G) - |\{u \mid u \in V(G) \wedge d(u) \geq 2\alpha\delta^*(G)\}| &\leq \left(1 - \frac{1}{\alpha}\right) n(G) \\ \Leftrightarrow |\{u \mid u \in V(G) \wedge d(u) \geq 2\alpha\delta^*(G)\}| &\geq \frac{1}{\alpha} n(G) \end{aligned}$$

Ισχύει όμως:

$$2m(G) = \sum_{u \in V(G)} d(u) \geq \sum_{u \in V(G): d(u) \geq 2\alpha\delta^*(G)} d(u) \geq \frac{1}{\alpha} n(G) \cdot 2\alpha\delta^*(G) = 2n(G)\delta^*(G)$$

$$m(G) \geq n(G) \cdot \delta^*(G) \Leftrightarrow \epsilon(G) \geq \delta^*(G)$$

Από το Πρόρισμα 3.1 των σημειώσεων του μαθήματος γνωρίζουμε ότι $\delta^*(G) \geq \epsilon(G)$, συνεπώς θα έχουμε:

$$\epsilon(G) = \delta^*(G)$$

TODO: Εδώ καταλήγουμε σε άτοπο γιατί αν ισχύει ισότητα τότε οι παραπάνω ανισότητες είναι αυστηρές και αυτό δεν μπορεί να ισχύει [...]

□

1.10 (**) Κάθε γράφημα G με τουλάχιστον 2 κορυφές και $\epsilon(G) \geq 2$, έχει περιφέρεια το πολύ $2 \cdot \log_2(n)$.

Απόδειξη. Έστω το μικρότερο σε πλήθος κορυφών γράφημα, το οποίο έχει τουλάχιστον 2 κορυφές και $\epsilon(G) \geq 2$ και ο ελάχιστος του κύκλος είναι τουλάχιστον $2 \cdot \log_2(n)$. Αν αυτό το γράφημα περιέχει μια κορυφή βαθμού 1, τότε αφαιρώντας την οι ακμές μειώνονται κατά 1 και οι κορυφές μειώνονται κατά 1, άρα $\epsilon(G') = \frac{m'}{n'} = \frac{m-1}{n-1} \geq \frac{2n-1}{n-1} \geq 2$. Επίσης το υπόλοιπο γράφημα έχει τουλάχιστον μια ακμή, αφού αν πριν τη διαγραφή είχε μόνο μία, θα είχαμε πυκνότητα το πολύ $1/2$. Αυτό όμως είναι άτοπο λόγω της υπόθεσης ελαχιστότητας. Αντίστοιχα, αν περιέχεται μια κορυφή βαθμού 2, τότε αφαιρώντας την έχουμε $m' = m - 2$ και $n' = n - 1$,

άρα $\epsilon(G') = \frac{m'}{n'} = \frac{m-2}{n-1} \geq \frac{2n-2}{n-1} = 2$, το οποίο είναι και πάλι άτοπο για τον ίδιο λόγο με παραπάνω. Άρα όλες οι κορυφές του γραφήματος έχουν βαθμό τουλάχιστον 3. Έστω τυχαία κορυφή v και η αποσύνθεση απόστασης από την v είναι τα σύνολα $V_0, V_1, V_2, \dots, V_k$, όπου V_i το σύνολο κορυφών που βρίσκονται σε απόσταση i από την v . Γνωρίζουμε ότι υπάρχουν ακμές μόνο μεταξύ ενός συνόλου ή διαδοχικών συνόλων της αποσύνθεσης. Αν μια κορυφή στο επίπεδο i έχει δύο ακμές προς το επίπεδο $i-1$, τότε σχηματίζεται κύκλος με μήκος το πολύ $2 \cdot i$. Για να μην ισχύει το ζητούμενο, θα πρέπει $i > \log_2(n)$. Επίσης, αν μια κορυφή στο επίπεδο i έχει ακμή προς κάποια άλλη κορυφή στο ίδιο επίπεδο, τότε σχηματίζεται κύκλος με μήκος το πολύ $2 \cdot i + 1$. Για να μην ισχύει το ζητούμενο, θα πρέπει $i > \log_2(n) - \frac{1}{2}$. Από αυτά συμπεραίνουμε ότι οι κορυφές στα επίπεδα $1, \dots, \log_2(n) - 1$ δεν έχουν ακμές προς το ίδιο επίπεδο, και έχουν το πολύ μία ακμή προς το πάνω επίπεδο. Άρα έχουν (η κάθε μία) τουλάχιστον 2 ακμές προς το κάτω επίπεδο. Μάλιστα, αυτές οι ακμές είναι προς διαφορετικούς κόμβους, αφού όπως είπαμε παραπάνω αν μια κορυφή έχει δύο ακμές προς τα πάνω θα πρέπει να είναι στο επίπεδο $i > \log_2(n)$. Στο επίπεδο i , με $i \leq \log_2(n)$ έχουμε λοιπόν τουλάχιστον $3 \cdot 2^{i-1}$ κορυφές. επειδή συνολικά έχουμε n κορυφές, θα πρέπει $3 \cdot 2^{i-1} \leq n$, δηλαδή $i \leq \log_2(\frac{n}{3}) + 1 = \log_2(n) - \log_2(3) + 1 \leq \log_2(n) - \frac{1}{2}$. Συνεπώς το τελευταίο επίπεδο δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από $\log_2(n) - \frac{1}{2}$. Οι κορυφές αυτού του επιπέδου, όμως, όπως είπαμε παραπάνω, δεν μπορούν να έχουν ακμές προς το ίδιο επίπεδο, και το πολύ μία ακμή προς το παραπάνω επίπεδο. Αυτό είναι άτοπο γιατί έχουν βαθμό τουλάχιστον 3. Άρα η περιφέρεια κάθε γραφήματος με τουλάχιστον 2 κορυφές και πυκνότητα τουλάχιστον 2 είναι το πολύ $\log_2(n)$. \square

2 Άκυκλα γραφήματα

- 2.10 (*) Σε κάθε δέντρο με n κορυφές και διάμετρο τουλάχιστον $2k-3$ υπάρχουν τουλάχιστον $n-k$ διαφορετικά μονοπάτια μήκους k .

Απόδειξη. *** Χρειάζεται Σχήμα (και ίσως αναδιατύπωση..) ***

Έστω u, v δύο αντιδιαμετρικοί κόμβοι με $d(u, v) = \text{diam}(u, v)$ και έστω P το μονοπάτι που τους ενώνει. Ονομάζουμε w την κορυφή πάνω στο P που απέχει $d(u, w) = k-1$ από την u . Τέτοια κορυφή υπάρχει αφού $|P| = d(u, v) \geq 2k-3 > k-1$.

Στο μονοπάτι P' από u στον w υπάρχουν ακριβώς k κορυφές. Θα δείξουμε ότι με αφετηρία κάθε μία από τις υπόλοιπες $n-k$ κορυφές μπορούμε να δημιουργήσουμε διαφορετικά μονοπάτια μήκους k .

Έστω μια κορυφή x που δεν ανήκει στο P' . Θα δημιουργήσουμε ένα μονοπάτι T_x μήκους k διακρίνοντας δύο περιπτώσεις:

- (α') Αν $w \in P(x, u)$ όπου $P(x, u)$ το μονοπάτι από x σε w στο δέντρο τότε θέτουμε T_x το πρόθεμα μήκους k του μονοπατιού (δηλαδή το T_x περιλαμβάνει την αφετηρία x και τους επόμενους $k - 1$ κόμβους). Τέτοιο πρόθεμα υπάρχει πάντα γιατί το $P(x, u) \geq P(x, w) + 1 = k$.
- (β') Αν $w \notin P(x, u)$ τότε θεωρούμε το μονοπάτι $P(x, v)$ για το οποίο ισχύει $w \in P(x, v)$ και θέτουμε T_x το πρόθεμα μήκους k αυτού του μονοπατιού.
- Όπως πριν, εξασφαλίζουμε την ύπαρξη τέτοιου προθέματος από το γεγονός ότι $P(x, v) \geq P(w, v) + 2 \geq (2k - 3) - (k - 1) + 2 = k$

Τα παρακάτω λήμματα μας εξασφαλίζουν ότι τα μονοπάτια που προκύπτουν από την παραπάνω διαδικασία είναι όλα διαφορετικά μεταξύ τους.

Λήμμα 1. Έστω δύο μονοπάτια P_1, P_2 σε ένα δέντρο που έχουν προκύψει ως πρόθεμα (προσανατολισμένων) μονοπατιών από την κορυφή x_1 στην u και από την x_2 στην u αντίστοιχα όπου οι x_1, x_2, u διαφορετικές μεταξύ τους κορυφές. Τότε $P_1 \neq P_2$ ¹

Απόδειξη. Από τον ορισμό των P_1, P_2 βλέπουμε ότι ο μόνος τρόπος να είναι το ίδιο μονοπάτι είναι αν έχουν ως άκρα τις κορυφές x_1, x_2 .

Αυτό σημαίνει ότι $x_2 \in P(x_1, u), x_1 \in P(x_2, u)$ το οποίο είναι άτοπο άρα $P_1 \neq P_2$. □

Λήμμα 2. Έστω δύο μονοπάτια T_{x_1}, T_{x_2} για $x_1 \neq x_2$ που έχουν προκύψει από τις περιπτώσεις (α'), (β') αντίστοιχα. Τότε $T_{x_1} \neq T_{x_2}$.

Απόδειξη. Έχουμε ότι $x_2 \notin P(x_1, u)$ γιατί διαφορετικά είτε θα είχαμε $x_2 \in P(x_1, w)$ και τότε η x_2 θα ήταν στην περίπτωση (α') είτε $x_2 \in P(w, u) = P'$ το οποίο δεν μπορεί να συμβαίνει αφού οι κορυφές του P' δεν είναι αφετηρίες μονοπατιών.

Συνεπώς, το T_{x_1} που είναι υποσύνολο του $P(x_1, u)$ δεν μπορεί να περιέχει την x_2 , άρα τα T_{x_1}, T_{x_2} έχουν τουλάχιστον μία κορυφή διαφορετική και έτσι είναι διαφορετικά. □

Σε κάθε περίπτωση λοιπόν τα $n - k$ μονοπάτια που δημιουργήσαμε είναι όλα διαφορετικά μεταξύ τους. □

¹Ορίσαμε τα P_1, P_2 ως πρόθεμα προσανατολισμένων μονοπατιών, δηλαδή μονοπατιών με συγκεκριμένη αφετηρία και πέρας όμως από τη στιγμή που τα ορίζουμε τα θεωρούμε πλέον μη-προσανατολισμένα και έτσι έχει νόημα η σύγκριση $P_1 \neq P_2$.

3 Συνεκτικότητα

3.10 (**) Για κάθε k κορυφές ενός k -συνεκτικού γραφήματος, υπάρχει κύκλος που να τις περιέχει όλες.

Απόδειξη. Έστω k κορυφές του γραφήματος G και C κύκλος που περιέχει όσο το δυνατόν περισσότερες από τις k κορυφές. Έστω S το σύνολο των k κορυφών. Αν $|C| = k$, τελειώσαμε. Διαφορετικά, έστω $|C| = l$ και u μία από τις k κορυφές, η οποία δεν βρίσκεται στον κύκλο. Από το Λήμμα 1, υπάρχουν $\min(|C|, k)$ εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια από το u προς τις κορυφές του κύκλου, και κανένα δεν τελειώνει στην ίδια κορυφή του κύκλου. Έστω v_i μία απαρίθμηση των κορυφών του κύκλου (με τη σειρά που εμφανίζονται πάνω στον κύκλο) οι οποίες αποτελούν άκρο κάποιου μονοπατιού από τα παραπάνω και P_i τα αντίστοιχα μονοπάτια. Επίσης έστω F_i το μονοπάτι από την v_i στην v_{i+1} το οποίο δεν περιέχει καμία άλλη από τις v_j . (Έχουμε θεωρήσει ότι $v_{\min(|C|, k)+1} \equiv v_1$). Αν ο κύκλος έχει μήκος l , τότε περιέχει μόνο κορυφές από το S . Ο κύκλος $v_1, P_1, u, P_2, v_2, v_3, \dots, v_l, v_1$ περιέχει $l + 1$ στοιχεία του S , άτοπο. Αν έχει μήκος $> l$, τότε οι κορυφές v_i είναι τουλάχιστον $l + 1$. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν τουλάχιστον $l + 1$ διαφορετικά μονοπάτια F_i . Άρα θα υπάρχει ένα F_i το οποίο δεν περιέχει στο εσωτερικό του καμία κορυφή του S . Τότε, ο κύκλος $v_1, F_1, v_2, \dots, v_i, P_i, u, P_{i+1}, v_{i+1}, F_{i+1}, \dots, v_l$ έχει $l + 1$ στοιχεία του S , άτοπο. Άρα για κάθε σύνολο k κορυφών, υπάρχει κύκλος που τις περιέχει όλες. \square

Λήμμα 1: Έστω k -συνεκτικό γράφημα, κύκλος του με τουλάχιστον l κορυφές με $l < k$ και τυχαία κορυφή u εκτός του κύκλου. Τότε υπάρχουν l κορυφές του κύκλου v_1, v_2, \dots, v_l και εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια $P_i = u \dots v_i$ για κάθε $1 \leq i \leq l$.

Απόδειξη. Έστω μία νέα κορυφή v που συνδέεται με ακμή με όλες τις κορυφές του κύκλου. Δηλαδή θεωρούμε γράφημα G με $V(G') = V(G) \cup \{v\}$ και $E(G') = E(G) \cup \{(v, x) | x \in C\}$. Το G είναι l -συνεκτικό: Αν σβήσουμε $l - 1$ κορυφές και σε αυτές περιέχεται η v , τότε οι κορυφές που απομένουν συνδέονται λόγω της k -συνεκτικότητας του αρχικού γραφήματος. Σε διαφορετική περίπτωση, θα σβηστούν το πολύ $l - 1$ κορυφές του κύκλου και συνεπώς θα μείνει τουλάχιστον μία ακμή από την v προς μια κορυφή του κύκλου, άρα το γράφημα θα παραμείνει συνεκτικό. Αφού το γράφημα είναι l -συνεκτικό, θα υπάρχουν l εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια από την κορυφή u στην κορυφή v . Κάθε ένα από αυτά τα μονοπάτια περνάει από τουλάχιστον μία κορυφή του κύκλου. Για κάθε μονοπάτι $P = u \dots v$, θεωρούμε την πρώτη φορά που περνάει από μία κορυφή του κύκλου. Έστω ότι αυτή είναι η x_i . Το σύνολο των μονοπατιών

$\{P_i = u \dots x_i\}$ είναι το ζητούμενο, αφού τα μονοπάτια είναι εσωτερικώς διακεκριμένα και καταλήγουν σε l διαφορετικές κορυφές του κύκλου.

□

4 Εμβαπτίσεις

4.9 (**) Ορίζουμε το τετράγωνο G^2 ενός γραφήματος ως εξής: $G^2 = (V(G), \{(x, y) | dist_G(x, y) \leq 2\})$. Περιγράψτε πλήρως όλα τα γραφήματα G για τα οποία το G^2 είναι επίπεδο.

Απόδειξη. Για να είναι το G^2 επίπεδο, θα πρέπει να μην περιέχει κανένα εκ των K_5 και $K_{3,3}$ ως ελάσσον. Αν υπάρχει στο G κορυφή με βαθμό τουλάχιστον 4, όλοι οι γείτονές της έχουν απόσταση 2, άρα συνδέονται με ακμή στο G^2 , δηλαδή το G^2 περιέχει σαν ελάσσον το K^5 , άτοπο. Άρα $\Delta(G) \leq 3$. Έστω μια κορυφή τομής του G . Όπως είπαμε ο βαθμός της θα είναι το πολύ 3, άρα δεν μπορεί να είναι κοινή κορυφή δύο δυσυνεκτικών συνιστωσών. Συνεπώς αν μια κορυφή ανήκει σε μια δυσυνεκτική συνιστώσα που δεν είναι το K_2 , έχει το πολύ μια επιπλέον ακμή, που είναι και γέφυρα στο G . Από το Λήμμα 1, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι το γράφημά μας (έστω H) είναι ένα δυσυνεκτικό γράφημα W στο οποίο έχουμε προσθέσει επιπλέον ακμές, τέτοιες ώστε το άκρο τους που δεν ανήκει στο W να έχει βαθμό 1. Στη συνέχεια θα αποδείξουμε ότι το W αποτελεί έναν κύκλο. Ας υποθέσουμε διαφορετικά: Έστω C ένας μέγιστος κύκλος και v μία κορυφή του W που δεν ανήκει σε αυτόν. Όπως έχουμε αποδείξει στο Λήμμα 1 της 3.10, υπάρχουν δύο εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια από την v προς δύο διαφορετικές κορυφές του C , έστω x και y . Τότε ορίζονται 3 εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια από την x στην y : Δύο πάνω στον κύκλο και ένα που περνάει από την v . Σύμφωνα με το Λήμμα 3, όμως, αυτό σημαίνει ότι το $C \cup \{v\}$ είναι το K_4 , το οποίο με τη σειρά του σημαίνει ότι ο C είναι τρίγωνο. Αυτό είναι άτοπο, διότι έτσι σχηματίζεται μεγαλύτερος κύκλος (μήκους τουλάχιστον 4) αν συμπεριλάβουμε την v και τα μονοπάτια της προς τις x, y . Άρα το W αποτελεί κύκλο. Από το Λήμμα 2, αυτός ο κύκλος θα πρέπει επίσης να είναι άρτιος. Η τελευταία αναγκαία συνθήκη για να είναι το G^2 επίπεδο είναι να μην υπάρχει στον G τρίγωνο, και οι τρεις κορυφές του οποίου να είναι κορυφές τομής. Παρατηρούμε, όντως, ότι αν έχουμε ένα τρίγωνο, κάθε κορυφή του οποίου συνδέεται με μία ακμή με έναν κόμβο βαθμού 1, η απόσταση των κορυφών του τριγώνου από τις κορυφές βαθμού 1 είναι το πολύ 2, άρα το τετράγωνό του είναι το $K_{3,3}$. Συνεπώς το G^2 δεν είναι επίπεδο, άτοπο.

Συνοψίζουμε τις τρεις συνθήκες που έχουμε: α) Ο βαθμός κάθε κορυφής είναι το πολύ 3. β) Κάθε δυσυνεκτική συνιστώσα με τουλάχιστον 5 κο-

ρυφές είναι κύκλος άρτιου μήκους. γ) Δεν υπάρχει τρίγωνο, του οποίου όλες οι κορυφές είναι κορυφές τομής.

Στη συνέχεια θα αποδείξουμε ότι αυτές οι συνθήκες είναι και ικανές: Έστω το γράφημα H , το οποίο είναι ένα δυσυνεκτικό γράφημα W στο οποίο έχουμε προσθέσει επιπλέον ακμές, τέτοιες ώστε το άκρο που δεν ανήκει στο W να έχει βαθμό 1. Αν το H έχει το πολύ 4 κορυφές είναι προφανώς επίπεδο. Αν το W είναι τρίγωνο, τουλάχιστον μία από τις κορυφές έχει βαθμό 2. Άρα έχουμε 5 κορυφές, αλλά η απόσταση μεταξύ των δύο κορυφών που δεν ανήκουν στο τρίγωνο είναι >2 , άρα το τετράγωνο αυτού του γραφήματος δεν είναι το K_5 , δηλαδή είναι επίπεδο. Αν το W έχει 4 κορυφές, τότε έχουμε 2 βασικές περιπτώσεις: Λαλαλαλ χρειάζεται σχήμα.

□

Λήμμα 1: Έστω γράφημα δυσυνεκτικά γραφήματα H_1, H_2 χωρίς κοινές κορυφές μεταξύ τους και e μια γέφυρα που τα συνδέει. Τότε το τετράγωνο του γραφήματος που προκύπτει είναι επίπεδο αν και μόνο αν τα τετράγωνα των γραφημάτων $H_1 \cup e$ και $H_2 \cup e$ είναι επίπεδα.

Απόδειξη.

□

Λήμμα 2: Κάθε περιττός κύκλος μήκους τουλάχιστον 5 έχει μη επίπεδο τετράγωνο.

Απόδειξη.

□

Λήμμα 3: Έστω γράφημα G , το οποίο αποτελείται από 3 εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια μεταξύ δύο κορυφών u και v . Αν το G^2 είναι επίπεδο, τότε το G είναι το K_4 χωρίς μία ακμή, δηλαδή τα δύο μονοπάτια έχουν μήκος 2 και το άλλο έχει μήκος 1.

Απόδειξη.

□

5 Δομές σε γραφήματα

5.9 (*) Κάθε γράφημα περιέχει τουλάχιστον $\frac{m(G)(4m(G)-n^2(G))}{3n(G)}$ τρίγωνα.

Απόδειξη. Έστω μια ακμή $\{u, v\}$. Η ιδέα είναι να βρούμε το ελάχιστο πλήθος τριγώνων στα οποία μπορεί να ανήκει αυτή η ακμή και έτσι μετά αθροίζοντας κατάλληλα να μπορέσουμε να φράξουμε από κάτω το συνολικό πλήθος των τριγώνων του γραφήματος.

Ορίζουμε $U = N_G(u) \setminus v, V = N_G(v) \setminus u$. Ισχύει ότι $|U| + |V| = d(u) + d(v) - 2$. Επίσης, $|U \cup V| \leq n(G) - 2$ αφού δεν υπάρχουν πάνω από $n(G) - 2$ κορυφές που να απομένουν στο γράφημα.

Άρα, έχουμε:

$$|U \cap V| = |U| + |V| - |U \cup V| \geq d(u) + d(v) - n(G)$$

Κάθε κορυφή που ανήκει στο $U \cap V$ δημιουργεί τρίγωνο με τις κορυφές u, v . Άρα το πλήθος των τριγώνων $|T_{\{u,v\}}|$ που μπορεί να ανήκει η ακμή $\{u, v\}$ είναι τουλάχιστον $d(u) + d(v) - n(G)$.

Αν συμβολίσουμε με T το σύνολο των τριγώνων του G έχουμε:

$$3|T| = \sum_{\{u,v\} \in E(G)} T_{\{u,v\}}$$

επειδή κάθε τρίγωνο περιέχει 3 ακμές.

Συνεπώς:

$$\begin{aligned} |T| &\geq \frac{1}{3} \sum_{\{u,v\} \in E(G)} (d(u) + d(v) - n(G)) \\ &= \frac{1}{3} \sum_{\{u,v\} \in E(G)} (d(u) + d(v)) - \frac{n(G)m(G)}{3} \\ &= \frac{1}{3} \sum_{u \in V(G)} d^2(u) - \frac{n(G)m(G)}{3} \\ &\geq \frac{1}{3n(G)} \left(\sum_{u \in V(G)} d(u) \right)^2 - \frac{n(G)m(G)}{3} \\ &= \frac{4m^2(G)}{3n(G)} - \frac{n(G)m(G)}{3} \\ &= \frac{m(G)(4m(G) - n^2(G))}{3n(G)} \end{aligned}$$

Όπου το 4ο βήμα προκύπτει από την ανισότητα Cauchy-Schwarz:

$$d(u_1) \cdot 1 + d(u_2) \cdot 2 + \dots + d(u_n) \cdot 1 \leq (d^2(u_1) + \dots + d^2(u_n)) \cdot (1 + \dots + 1) = (d^2(u_1) + \dots + d^2(u_n)) \cdot n$$

□

5.10 (**) Δείξτε ότι ένα πολυγράφημα είναι σειριακό-παράλληλο αν είναι 2-συνεκτικό και δεν περιέχει καμία υποδιαίρεση του K_4 ως ελάχιστον. Ένα γράφημα καλείται σειριακό-παράλληλο αν μπορεί να προκύψει από το K_2 μετά από σειρά υποδιαίρεσεων ακμών ή διπλασιασμών ακμών (δηλαδή αντικατάσταση μιας ακμής από μια διπλής πολλαπλότητας με τα ίδια άκρα).

Απόδειξη. Αρχικά, αν ένα γράφημα δεν περιέχει καμία υποδιαίρεση του K_4 ως ελάχιστον, δεν περιέχει ούτε το K_4 ως ελάχιστον. Θα δείξουμε ότι αν ένα πολυγράφημα είναι 2-συνεκτικό και δεν περιέχει το K_4 ως ελάχιστον, τότε είναι σειριακό-παράλληλο. Για 2 κορυφές ισχύει, αφού έχουμε το K_2 που είναι σειριακό-παράλληλο. Για 3 κορυφές επίσης ισχύει, αφού έχουμε το K_3 , το οποίο μπορεί να προκύψει από την εξής ακολουθία κινήσεων: K_2 ->διπλασιασμός ακμής, υποδιαίρεση της μίας ακμής.

Θεωρούμε το γράφημα G με τον ελάχιστο αριθμό κορυφών, το οποίο είναι 2-συνεκτικό, δεν περιέχει το K_4 ως ελάχιστον και δεν είναι σειριακό-παράλληλο. Από το Λήμμα 1, το γράφημα G δεν μπορεί να είναι 3-συνεκτικό.

Έστω ένας 2-διαχωριστής u, v και G' μία συνεκτική συνιστώσα που προκύπτει μετά τη διαγραφή των κορυφών u, v . Έστω γράφημα H με $V(H) = V(G') \cup \{u, v\}$ και $E(H) = \{(x, y) | x \in V(H), y \in V(H), (x, y) \in G, (x, y) \neq (u, v)\}$. Το γράφημα H είναι συνεκτικό, διότι σε διαφορετική περίπτωση κάποια από τις κορυφές u, v θα αποτελούσε κορυφή τομής.

Αρχικά θα αποδείξουμε ότι το H δεν μπορεί να είναι 2-συνεκτικό, εκτός εάν είναι ισόμορφο με το K_2 . Έστω κύκλος C που περιέχει το u , αλλά όχι το v . Αυτός σίγουρα υπάρχει, διότι το G' είναι συνεκτικό, οπότε παίρνοντας δύο ακμές της u προς το G' , μαζί με το μονοπάτι μεταξύ των δύο αντίστοιχων κορυφών στο G' , ο κύκλος που σχηματίζεται δεν περνάει από το v . Όπως έχουμε αποδείξει στο Λήμμα 1 της άσκησης 3.10, υπάρχουν 2 εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια από το v σε δύο διαφορετικές κορυφές x και y του κύκλου C . Επίσης, επειδή ο u, v είναι διαχωριστής, υπάρχει μονοπάτι από την u στην v που δεν περνάει από καμία κορυφή του G' . Έχουμε λοιπόν τις κορυφές u, v, x, y και ένα σύνολο μονοπατιών που συνδέουν κάθε ζευγάρι αυτών (τα ζευγάρια (u, x) , (u, y) και (x, y) συνδέονται με μονοπάτια πάνω στον κύκλο), έτσι ώστε όλα τα μονοπάτια να είναι ανά δύο εσωτερικώς διακεκριμένα. Αν συνθλίψουμε τις ακμές σε αυτά τα μονοπάτια, αφού πρώτα σβήσουμε τις ακμές που δεν ανήκουν στο μονοπάτι, καταλήγουμε στο K_4 , άτοπο.

Τώρα έστω η αποσύνθεση του H σε δισυνεκτικές συνιστώσες. Αν κάποια δισυνεκτική συνιστώσα διαφορετική από αυτές που περιέχουν τα u και v μοιράζεται κοινή κορυφή μόνο με μία άλλη δισυνεκτική συνιστώσα, τότε σβήνοντας αυτή την κορυφή η δισυνεκτική συνιστώσα αποσυνδέεται από το υπόλοιπο γράφημα. Όμως, το G γνωρίζουμε ότι είναι 2-συνεκτικό, άρα αυτό είναι άτοπο. Συνεπώς κάθε δισυνεκτική συνιστώσα

έχει κοινή κορυφή με τουλάχιστον δύο άλλες δισυνεκτικές συνιστώσες. Αν θεωρήσουμε ότι κάθε δισυνεκτική συνιστώσα είναι μία κορυφή και οι κοινές κορυφές δύο συνιστωσών είναι ακμές, τότε ο μόνος τρόπος να μην δημιουργείται κύκλος είναι να έχουμε μονοπάτι από την κορυφή που αντιστοιχεί στο u σε αυτήν που αντιστοιχεί στο v . Συνεπώς έχουμε μια αλυσίδα δισυνεκτικών συνιστωσών από το u στο v , έστω D_1, D_2, \dots, D_k , όπου $u \in D_1, v \in D_k$ και $V(D_i) \cup V(D_{i+1}) = v_i$. Κάθε ένα από τα D_i είναι ένα δισυνεκτικό γράφημα που δεν περιέχει το K_4 ως ελασσον, αφού ούτε το G το περιέχει. Συνεπώς όλα τα D_i είναι σειριακά-παράλληλα.

Η παραπάνω ανάλυση ισχύει για κάθε συνεκτική συνιστώσα που ορίζει ο διαχωριστής u, v . Ξεκινάμε από το K_2 , όπου οι κορυφές είναι οι u και v . Διπλασιάζουμε την ακμή τόσες φορές, όσες είναι και οι συνεκτικές συνιστώσες που ορίζει ο διαχωριστής. Τώρα, για κάθε συνεκτική συνιστώσα, υποδιαιρούμε την αντίστοιχη ακμή τόσες φορές, όσες είναι και οι αντίστοιχες δισυνεκτικές συνιστώσες (που όπως είπαμε παραπάνω, αποτελούν αλυσίδα). Τώρα, σε κάθε ακμή αντιστοιχεί ένα σειριακό-παράλληλο γράφημα. Εφαρμόζουμε το μετασχηματισμό της στο αντίστοιχο γράφημα και καταλήγουμε στο G , άρα το G είναι σειριακό-παράλληλο γράφημα, το οποίο είναι άτοπο. Άρα ισχύει το ζητούμενο. \square

Λήμμα 1: Για κάθε γράφημα G με $n(G) \geq 4$, ισχύει ότι $\kappa(G) \geq 3 \Rightarrow K_4 \subseteq_{\epsilon\lambda} G$.

Απόδειξη. Είναι το Πόρισμα 5.44 από τις σημειώσεις του μαθήματος. \square

6 Χρωματισμοί και άλλα

6.9 (★★) Ένα γράφημα λέγεται άρτιο αν όλες οι κορυφές έχουν άρτιο βαθμό. Δείξτε ότι αν το G είναι συνεκτικό γράφημα, τότε $|\{H \subseteq_{\pi\alpha} G | H \text{ είναι άρτιο}\}| = 2^{m(G)-n(G)+1}$.

Απόδειξη. Θεωρούμε $S = \{H \subseteq_{\pi\alpha} G | H \text{ άρτιο}\}$. Θα ορίσουμε μία 1-1 και επί συνάρτηση f από το σύνολο $A = \{H | H \subseteq_{\pi\alpha} G\}$, δηλαδή το σύνολο των παραγόμενων γραφημάτων του G , στο $B = S \times \{X \subseteq V(G) | |X| \bmod 2 = 0\}$, δηλαδή το καρτεσιανό γινόμενο του συνόλου των άρτιων παραγόμενων γραφημάτων με την οικογένεια υποσυνόλων του $V(G)$ με άρτιο πληθάριθμο. Το σύνολο των παραγόμενων γραφημάτων του G έχει πληθάριθμο $2^{m(G)}$, αφού κάθε ακμή μπορεί να υπάρχει ή να μην υπάρχει στο παραγόμενο υπογράφημα. Επίσης η οικογένεια υποσυνόλων του $V(G)$ με άρτιο πληθάριθμο έχει πληθάριθμο $2^{n(G)-1}$, αφού έχουμε 2 επιλογές για κάθε κορυφή (θα μπει ή δεν θα μπει στο υποσύνολο), εκτός από την τελευταία, της οποίας η τοποθέτηση καθορίζεται μοναδικά από το αν το υποσύνολο έχει άρτιο ή περιττό αριθμό κορυφών. Λόγω του

λήμματος 1, η f είναι 1-1 και επί, άρα έχουμε ότι $2^{m(G)} = |S| \cdot 2^{n(G)-1} \Rightarrow |S| = 2^{m(G)-n(G)+1}$, το οποίο είναι το ζητούμενο. \square

Λήμμα 1: Υπάρχει 1-1 και επί συνάρτηση από το σύνολο A στο σύνολο B .

Απόδειξη. Για κάθε ζευγάρι κορυφών i, j με $i \neq j$, ορίζουμε P_{ij} ένα μονοπάτι μεταξύ τους στο G . Αυτό προφανώς υπάρχει, αφού το G είναι συνεκτικό. Ορισμός f : Έστω $Z \in A$ και T το σύνολο των κορυφών του Z με περιττό βαθμό. Είναι γνωστό ότι $|Z| \bmod 2 = 0$. Διαμερίζουμε τις κορυφές του Z σε ζευγάρια (a_i, b_i) (με κάποιο μονοσήμαντο τρόπο, πχ αριθμούμε τις κορυφές του Z u_1, u_2, \dots, u_k και βάζουμε τα ζευγάρια $(u_1, u_2), \dots, (u_{k-1}, u_k)$) και για κάθε ζευγάρι θεωρούμε το μονοπάτι $P_{a_i b_i}$. Για κάθε ακμή πάνω σε αυτό το μονοπάτι, αν υπάρχει στο Z τότε την αφαιρούμε, ενώ αν δεν υπάρχει την προσθέτουμε. Είναι εύκολο να δούμε ότι αυτός ο μετασχηματισμός διατηρεί την αριτιότητα των βαθμών των ενδιάμεσων κόμβων, και επίσης πλέον οι a_i, b_i έχουν άρτιο βαθμό. Κάνοντας αυτό το μετασχηματισμό για κάθε ζευγάρι, θα καταλήξουμε με ένα άρτιο γράφημα U . Ορίζουμε $f(Z) = U \times T$. Ουσιαστικά η f μετασχηματίζει ένα γράφημα σε άρτιο, αλλά επιστρέφει και την πληροφορία του ποιοι κόμβοι ήταν περιττοί. Αντίστροφα, αν έχουμε ένα άρτιο γράφημα U και ένα υποσύνολο T του $V(G)$ με άρτιο πληθάνημο, θεωρούμε τη διαμέριση του T σε ζευγάρια και για κάθε ζευγάρι εφαρμόζουμε τον ίδιο μετασχηματισμό που ορίσαμε παραπάνω. Έτσι θα πάρουμε ξανά το γράφημα Z με $f(Z) = U \times T$. Συνεπώς η f είναι 1-1 και επί. \square

- 6.10 (**) Δείξτε ότι υπάρχει θετική σταθερά c , τέτοια ώστε αν για κάποιο γράφημα G ισχύει ότι $\delta(G) \geq k$, τότε το G περιέχει $c \cdot k^2$ ακμοδιακεκριμένους κύκλους.

Απόδειξη. Έστω $\delta(G) \geq k \geq 4$. Λόγω του λήμματος 2, έχουμε $\geq \lfloor \frac{k-1}{3} \rfloor$ εσωτερικώς διακεκριμένους κύκλους. Διαγράφουμε τις ακμές όλων αυτών των κύκλων. Στο γράφημα G' που θα προκύψει έχουμε $\delta(G') \geq k-2$. Εφαρμόζουμε επαναληπτικά την ίδια διαδικασία, έως ότου το γράφημα που απόμένει έχει $\delta(G') < 4$. Συνολικά αυτή η διαδικασία θα επαναληφθεί τουλάχιστον $\lfloor \frac{k}{2} \rfloor - 1$ φορές. Οι ακμοδιακεκριμένοι κύκλοι που θα έχουμε συνολικά λοιπόν θα είναι τουλάχιστον $\lfloor \frac{k-1}{3} \rfloor + \lfloor \frac{k-3}{3} \rfloor + \dots + 1 + 0 = \Theta(k^2)$. \square

Λήμμα 1: Αν $\delta(G) \geq 4$, υπάρχει κύκλος με μήκος $\leq 2 \cdot \log_2 n$.

Απόδειξη. Έχουμε $m \geq \frac{\delta(G) \cdot n}{2} \geq 2n$, άρα η πυκνότητα είναι τουλάχιστον 2. Αυτό που μένει έχει αποδειχθεί στην άσκηση 1.10. \square

Λήμμα 2: Σε κάθε γράφημα G με $\delta(G) \geq k \geq 4$ υπάρχουν τουλάχιστον $\lfloor \frac{k-1}{3} \rfloor$ εσωτερικώς διακεκριμένοι κύκλοι.

Απόδειξη. Έστω ένας ελάχιστος κύκλος C . Αυτός λόγω του λήμματος 1 θα έχει μήκος το πολύ $2 \cdot \log_2 n$. Επίσης καμία κορυφή $u \in G - C$ δεν μπορεί να έχει πάνω από 3 ακμές προς κορυφές του G . Αν είχε, τότε έστω δύο από αυτές και οι αντίστοιχες κορυφές του κύκλου. Αυτές θα είχαν απόσταση $\leq \lfloor \frac{|C|}{2} \rfloor$ στον C , άρα χρησιμοποιώντας αυτές τις δύο ακμές, θα υπήρχε κύκλος με μέγεθος το πολύ $\lfloor \frac{|C|}{2} \rfloor + 2$, το οποίο για $|C| \geq 5$ είναι άτοπο αφού δημιουργεί κύκλο μικρότερο από τον ελάχιστο. Για $|C| = 3$, είναι προφανές ότι δεν μπορούμε να έχουμε πάνω από 3 ακμές από κάποια κορυφή προς τις κορυφές του C , ενώ για $|C| = 4$ αν είχαμε 4 ακμές προς κορυφές το C , θα σχηματιζόταν κύκλος μήκους 3, άτοπο. Από το παραπάνω συμπεραίνουμε ότι το εναγόμενο γράφημα G' του G με σύνολο κορυφών το $G - C$ θα έχει $\delta(G') \geq k - 3$. Εφαρμόζοντας επαναληπτικά την ίδια διαδικασία στο εναγόμενο γράφημα, μέχρι ο ελάχιστος βαθμός του αντίστοιχου εναγόμενου γραφήματος να γίνει μικρότερος από 4, έχουμε συνολικά τουλάχιστον $\lfloor \frac{k-1}{3} \rfloor$ εσωτερικώς διακεκριμένους κύκλους. \square